

Toplum ve Hekim Yayın Kurulu'ndan

Evet 21. Yüzyıla girdik.

Sorunlarla dolu bir bin yıldan sonra...

"Magna Carta Libertatum"dan yaklaşık 785 yıl sonra.

O zamana kadar "astığı astık, kestiği kestik" biri olan Kral "Yurtsuz" John'u bir köşeye sıkıştıran bir grup baron, bu sözleşme ile yürütme yetkisini sınırlandırmışlardır: "Her şeyden önce, Tanrı'nın önünde diz çöktük, ve bizim ve varislerimiz için İngiliz kilisesinin ebediyen özgür olduğunu, haklarına zedelenmeden, özgürlüklerine de kısıtlanmadan sahip olması gerektiğini bu belgeyle onayladık. İngiliz kilisesi için çok önemli ve gerekli görülen seçim özgürlüğünü, tamamen kendi irademize dayanarak, hatta baronlarla aramızdaki nifaktan önce, kabul etmemizden ve efendimiz Papa III. Innozenz tarafından da tasdiklerini aldığımız bu belgeyi onaylamamızdan doğacak her şeyin, aynen korunmasını diliyoruz. Bu özgürlüğü biz gözeteceğiz; varislerimizin de ebediyen büyük bir bağlılıkla gözetmelerini istiyoruz..."

Hollanda Bağımsızlık Bildirisi'nden tam 419 yıl sonra 21.yüzyıla giriyoruz.

"Halk prens için değil, tersine prens halk için yaratılmıştır; çünkü halk olmasa prens de olmazdı. Prens uyruklarını hak ve adalete uyarak yönetmeli, onları bir baba evlatlarını nasıl severse öyle sevmeli, bir çoban sürüsünü nasıl güderse, aynen öyle bağlılıkla gütmelidir. Prens bunun için vardır. Eğer öyle davranmaz, köle muamelesi yaparsa, prensliği sona ermiş demektir; bir tirandır artık o. Uyrukları da, eğer başka hiçbir çıkar yol kalmaz ve hissettikleri tehlike üzerine yaptıkları uyarılara karşın, tiranlıktan kendi canları, malları, karıları ve çocukları için herhangi bir güvence alamazlarsa, o zaman kendi vekillerinin, zümrelerin yasal kararı uyarınca tirandan ayrılma hakkını elde ederler..."

21. yüzyıla girişimiz, Birleşik Devletler Bağımsızlık Bildirisi'nin 224'üncü yıldönümüne denk düşüyor.

"İnsanlığı ilgilendiren olayların akışı içinde, bir ulus, kendini bir başka ulusa bağlayan siyasal bağları koparmak ve doğa yasalarının ve Tanrı'nın, ona dünya devletleri arasında bağısladığı bağımsız ve eşit yeri almak gereğini duyduğu zaman, insanlığın yargısına duyduğu o yerinde saygı, o ulusu bu ayrılmaya zorlayan nedenleri açıklamakla yükümlü kılar.

...Tüm insanlar eşit yaratılmışlardır; Yaradan'ları tarafından bağışlanmış, belli bazı vazgeçilmez haklara sahiptirler; yaşam, özgürlük ve mutluluğa erişme hakları da bunların arasındadır; bu hakları güvence altına almak amacıyla, insanlar kendi aralarında yönetimler kurarlar; bu yönetimler gerçek güçlerini, yönetilenlerin onamasından alırlar; herhangi bir yönetim biçimi, bu hedeflere ulaşmada köstekleyici olmaya başladığında, bu yönetimi değiştirmek ya da düşürmek, yeni yönetim kurmak ve bu yeni yönetimin yetkilerini ve dayandığı temelleri, güvenlik ve mutluluklarını sağlayacağına en çok inandıkları bir biçimde düzenlemek ve kurmak, halkın hakkıdır..."

Ve Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi'nden 211 yıl sonra 21.yüzyıla giriyoruz.

"Fransız halkının Ulusal Meclis halinde toplanan temsilcileri, haklarının bilmezlikten gelmesinin, unutulmasının ya da hor ve hakir görülmesinin, kamunun başına gelen felaketlerin ve yönetimlerdeki bozulmanın yegane nedenleri olduğu düşüncesinden yola çıkarak, doğal, devredilemez ve kutsal insan haklarını, resmi ve aleni bir bildiri ile açıklamaya karar vermişlerdir; Böylece, bu bildiri, toplumsal birliğin tüm üyelerinin belleğinde her zaman canlı kalarak, onlara haklarını ve ödevlerini sürekli anımsatacak, böylece yasama ve yürütme güçlerinin yaptıkları işlemler, her an, her türlü siyasal nizamnamenin ana amacına uyup uymadığına bakılarak, daha çok saygı görecektir ve böylece bu devletin yurttaşlarının, bundan böyle, yalın ve tartışmasız ilkelere dayanacak olan dilek ve yakınmaları, her zaman Anayasa' nın korunup gözetilmesine ve genel mutluluğun sağlanmasına yöneleceklerdir."

1900'lü yılların başında gerçekleşen Ekim Devrimi'nden tam 83 yıl sonra 21. Yüzyıla giriyoruz.

Aşağıdaki bildirinin yayınlanmasından 83 yıl sonra, 2000 yılının ilk günlerini yaşıyoruz: "İşçiler, Askerler, Köylüler,

İşçi ve Asker Temsilciler Sovyetinin Rus Birliği İkinci Kongresi açılmıştır. O, Sovyetlerin çoğunluğunu temsil etmektedir... Köylü, asker ve işçi büyük çoğunluğunun iradesiyle, Petrograd Garnizonu ve işçilerin zaferini destek alan Kongre, iktidarı ele geçirmiştir. Geçici Hükümet devrilmiştir..."

Sovyet iktidarı tüm milletlere ivedi demokratik bir barışla tüm cephelerde ivedi bir mütareke teklif edecektir. Kilise, çarlık ve toprak sahipleri mallarının köylü komitelerine bırakılması için girişimlerde bulunacaktır. Askerlerin haklarını savunacak ve ordunun tüm demokratikleştirilmesini gerçekleştirecektir. Üretim üzerinde işçi kontrolünü egemen kılacak, Kurucu Meclisin belirlenen tarihte toplanmasını sağlayacak, kentleri ekmeğe ve köyleri de ilk gereksinim maddelerine kavuşturmak için tüm gerekli tedbirleri alacaktır. Rusya'da yaşayan tüm milletlerin kendi kendilerini idare etme hakkını kesinlikle sağlayacaktır..."

Özgürlük mücadelesi ile geçen bir bin yılın ardından, yeni bir bin yıla giriyoruz. Tarihe baktığımızda, özgürlüğün hiç de gösterişli bir yetkinlik içinde, apansızın çıkagelmediğini görüyoruz. Her zaman özgürlük, onu kısıtlayanlardan söke söke alınmış, geniş insan kitlelerine yaygınlaştırılmıştır. Bugün gelinen noktaya bakarak, karamsarlığa düşenlere, aklın ve de tarihin iyimserliği ile 21. Yüzyıla bakmalarını diler, Toplum ve Hekim olarak yeni yılınızı kutlarız.

Bu yüzyılın son sayısında Ankara Tabip Odası'nın sekreterliğinde, Sağlık Meslek Birlikleri, SES, sağlık alanındaki bazı dernekler ile Genel-İş ve Petrol-İş'in de katılımı ile 26-28 Kasım 1999 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 1. Ulusal Kongresi'nin üretimlerini sizlere iletiyoruz. Bu üretimler, kongre kitabında yer almamış olan grup çalışmaları sonuç raporları, Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Alanında Hukuksal Boyut paneli sunumları ile bazı bildirilerden oluşuyor. Bir şekli ile kongre özel sayısı olarak da tanımlayabileceğiniz bu sayımızda sizlere, yine sağlık çalışanlarının sağlığı ile ilgili bir çalışma, Nasıl Bir Sağlık Sistemi yazı dizisinin ikincisi ile İtalya'daki bir işçi sağlığı modelini tanıtan çeviri sunuyoruz.

Dostlukla.....